

Campo eléctrico

1.-Fenómenos eletrostáticos

2.-Carga eléctrica.

3.-Interacción entre cargas eléctricas: Lei de Coulomb.

4.-Campo eléctrico.Principio de superposición.

5.-O campo eléctrico como campo conservativo:

- Enerxía potencial eléctrica
- Potencial eléctrico

6.-Fluxo de campo eléctrico:Teorema de Gauss.

7.-Aplicación do Teorema de Gauss ao calculo de campos eléctricos

8.-Estática e dinámica de partículas cargadas baixo a acción de campos eléctricos constantes.

Fenómenos eletrostáticos: referencias históricas

- **Tales de Mileto** (hacia o ano 600 denantes da era común), estudou o efeto do ámbar (*ελεκτρον*: élektrón en grego) que, frotado con lá, atraía pequenos fios e mesmo podía provocar a aparición de faiscas (efeto triboelétrico).
- **Plutarco** (século I da era común) describe-o así:

“Hai unha natureza espiritual no ámbar que se emite por medio de condutos ocultos ao fregar a súa superficie, e fai o mesmo que a magnetita”

- Esta confusión entre electricidade e magnetismo continúa con **William Gilbert** (Inglaterra, 1544-1603) que realiza múltiples experimentos con ámbar e imans que describe no seu libro titulado “De magnete” , onde segue a tratar o fenómeno eléctrico como se fora magnético.

Fenómenos eletrostáticos (ver vídeo)

- <https://www.youtube.com/watch?v=xIEFfSckz54>

Carga eléctrica

- Defínese **carga eléctrica** como a propiedade da materia que sinalamos como causa da interacción eletromagnética e do eletromagnetismo.
- A súa unidade no S.I é o Coulomb (C) ou culombio en honor de Charles Augustin de Coulomb (1736-1806) e defínese :

“ 1 C é a cantidade de carga eléctrica que atravesa unha sección de condutor en 1 s cando a intensidade da corrente eléctrica é 1 A”

A carga eléctrica non é polo tanto unha magnitude fundamental.

- Na actualidade entendemos a orixe da carga eléctrica na propia **constitución atómica da materia**, en dita constitución participan partículas sen carga (neutróns), partículas con carga positiva (protóns) e partículas con carga negativa (electróns). As dúas primeiras constitúen os núcleos atómicos mentres que a terceira ocupa rexións do espazo (orbitais) arredor do núcleo.
- Carga do electrón: $-1,6 \cdot 10^{-19}$ C , carga do protón: $+1,6 \cdot 10^{-19}$ C

Interacción entre cargas eléctricas

1.- Cargas:

exceso de eletróns \ominus

defeto de eletróns \oplus

2.- Interaciõns:

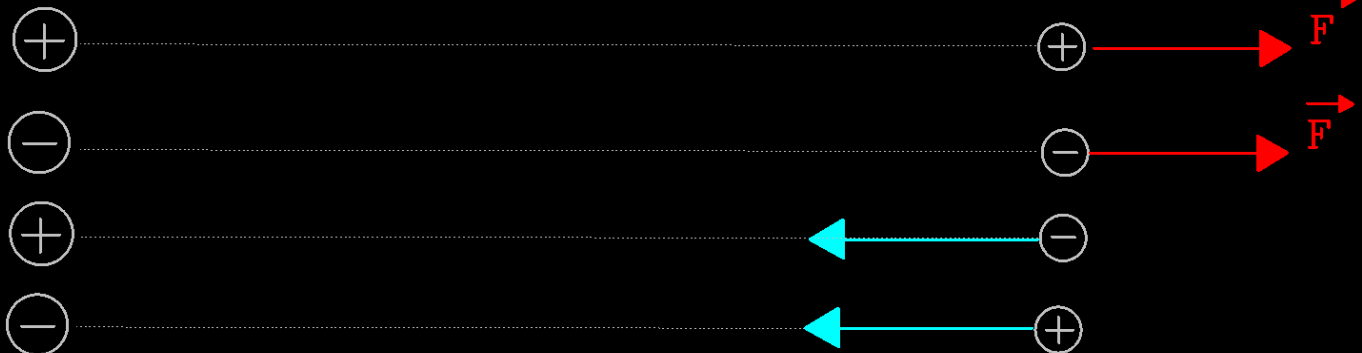
Atracción $\ominus \longleftrightarrow \oplus$ $\oplus \longleftrightarrow \ominus$

Repulsión $\ominus \longleftrightarrow \ominus$ $\oplus \longleftrightarrow \oplus$

3.- Representación:

Carga fonte (q)

Carga testemunho (q')



Interacción entre cargas eléctricas: Lei de Coulomb

- Por medio dunha balanza de torsión Coulomb foi quen de determinar que entre dúas cargas do mesmo signo, a forza de repulsión ven dada por:

$$F = K \cdot \frac{q \cdot q'}{d^2}$$

- Nesa expresión d é a distancia, q e q' o valor das cargas e a constante K era dependente do medio: $K = \frac{1}{4\pi\varepsilon}$, na que ε =permitividade do medio.

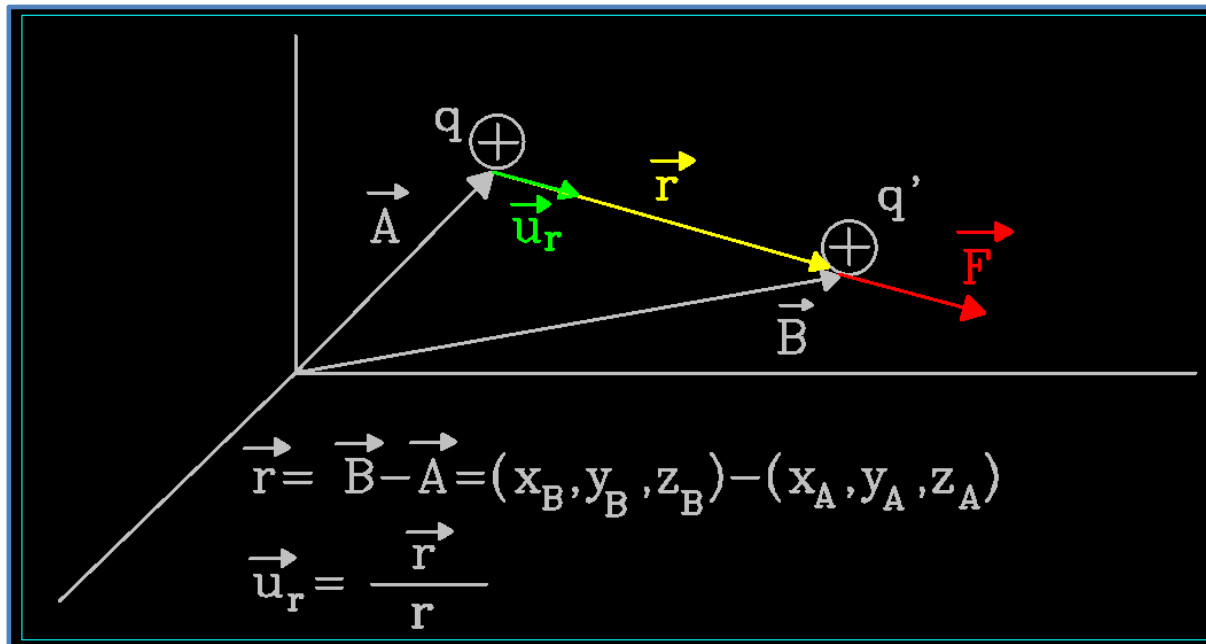
- No vacío ou no ar $\varepsilon_0 = 8,85 \cdot 10^{-12} \frac{C^2}{N \cdot m^2}$

- Polo tanto, no vacío ou no ar: $K = 9 \cdot 10^9 \frac{N \cdot m^2}{C^2}$

Lei de Coulomb: aplicación vectorial

Supoñamos dúas cargas q e q' situadas en dous puntos do espazo A e B, definidos polos vectores de posición \vec{A} e \vec{B} . Defínese o vector \vec{r} como o que une os dous puntos.

$$\vec{F} = \frac{1}{4\pi\epsilon} \cdot \frac{q \cdot q'}{r^2} \vec{u}_r = \frac{1}{4\pi\epsilon} \cdot \frac{q \cdot q'}{r^3} \vec{r}$$

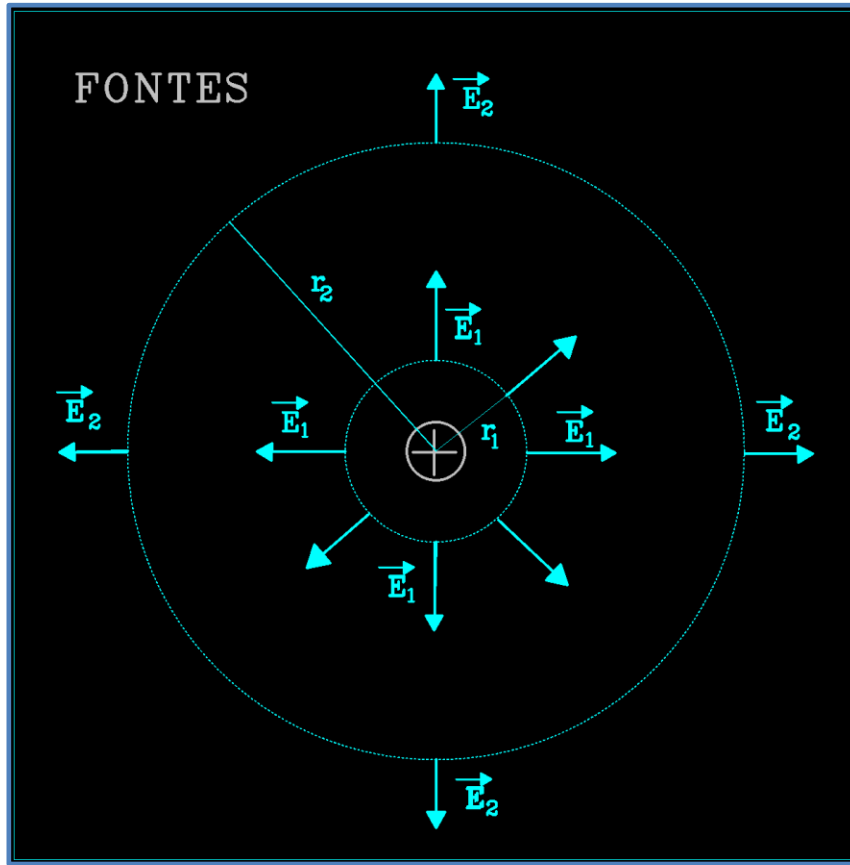


Campo eléctrico

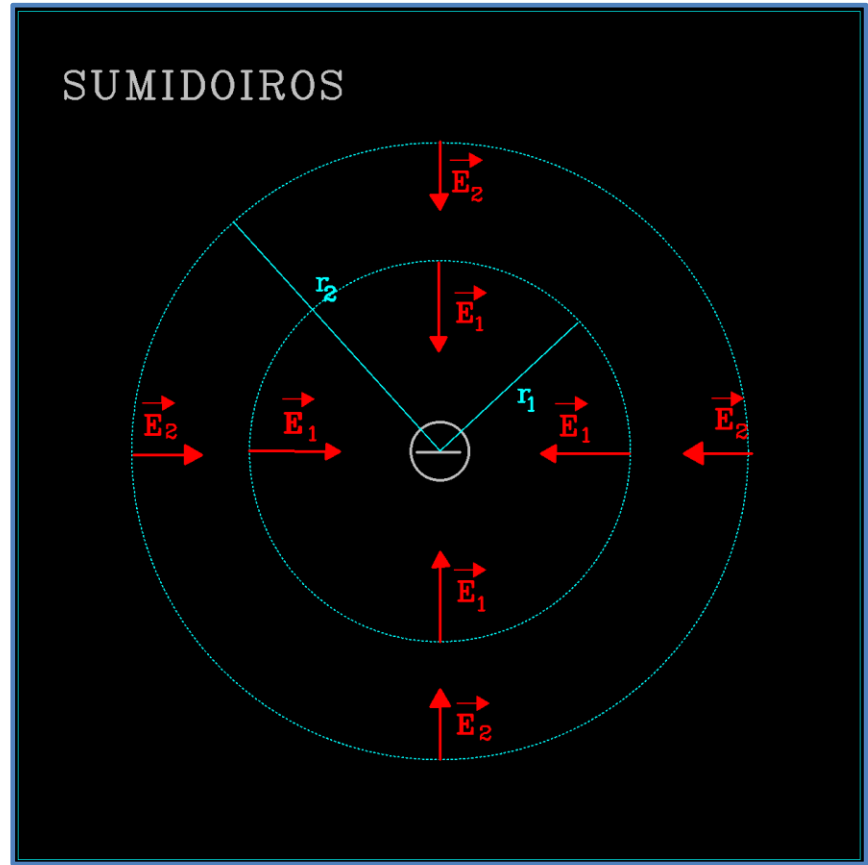
- Analogamente ao caso da forza gravitatoria, para explicar a acción imediata entre dúas cargas precisamos do concepto de campo.
- O campo eléctrico (\vec{E}) é o efecto que crea arredor de si cada carga e que se deteta só cando aproximamos unha segunda carga. A primeira carga chámase carga creadora (q) e a segunda carga de proba (q').
- O campo eléctrico é a forza eléctrica por unidade de carga de proba. Como: $\vec{F} = \frac{1}{4\pi\epsilon} \cdot \frac{q \cdot q'}{r^2} \vec{u}_r$ enton o campo sería:
$$\vec{E} = \frac{\vec{F}}{q'} = \frac{1}{4\pi\epsilon} \cdot \frac{q}{r^2} \vec{u}_r$$
- As súas unidades no S.I serán N/C
- Trátase dunha magnitude vectorial, de carater central e radial.

Campo elétrico arredor de cargas + e -

Arredor de cargas +



Arredor de cargas -



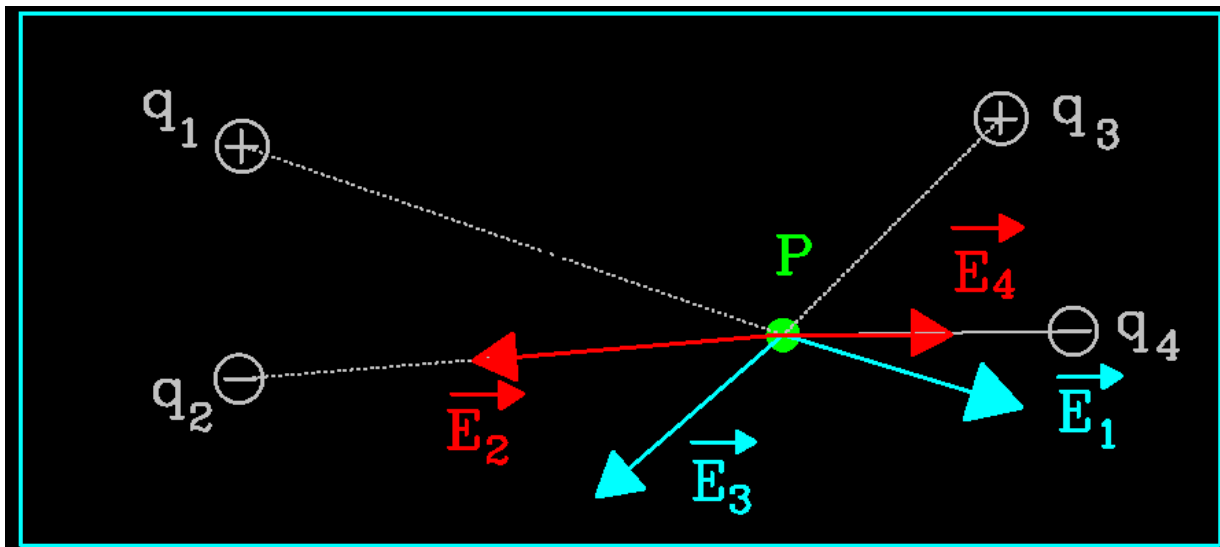
Campo eléctrico creado por unha ou varias cargas

1) Campo eléctrico creado por unha carga nun punto.

Seguiremos as pautas do calculo vetorial , atendendo a se a dirección coincide ou non con algún dos eixes de referencia e ao signo da carga.

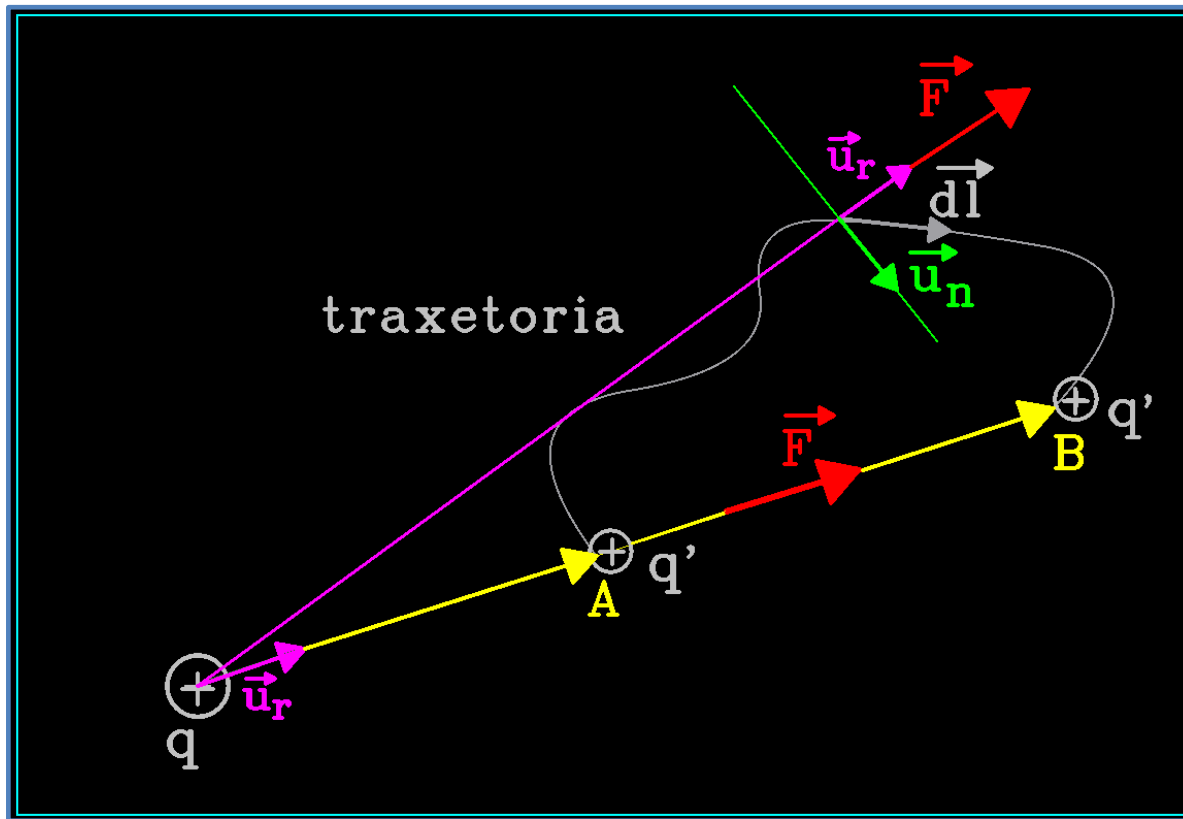
2) Campo eléctrico creado por varias cargas nun punto.

O campo eléctrico correspondente a un sistema de varias cargas é a suma vetorial dos campos producidos individualmente por cada carga (principio de superposición) tendo en conta o seu signo.



Enerxía no campo eléctrico

- O campo eléctrico é un campo de forzas centrais e polo tanto é conservativo.
- Consideremos dúas cargas positivas q e q' e imos estudar o traballo desenvolvido para trasladar q' de A a B.



1.-Temos que demostrar:

$$W_{ciclo} = W_{A \rightarrow B \rightarrow A} = 0$$

2.-Imos calcular:

$$W_{A \rightarrow B} = \int_A^B \vec{F} \cdot d\vec{l}$$

3.-Como xa vimos no campo gravitatorio, só produciran traballo os desprazamentos que sigan a dirección radial

4.-O resultado do produto escalar será:

$$\begin{aligned} \vec{F} \cdot d\vec{r} &= F \cdot dr \cdot \cos 0^\circ = \\ &= F \cdot dr \end{aligned}$$

Enerxía no campo eléctrico

5.-Resolto o produto escalar, só queda resolver unha integral entre os puntos A e B:

$$W_{A \rightarrow B} = \int_A^B \vec{F} \cdot d\vec{r} = \int_A^B \frac{1}{4\pi\epsilon} \cdot \frac{q \cdot q'}{r^2} \cdot dr = \frac{q \cdot q'}{4\pi\epsilon} \int_A^B \frac{dr}{r^2} = \frac{q \cdot q'}{4\pi\epsilon} \cdot \left[-\frac{1}{r} \right]_A^B$$

Se consideramos o ar ou o vacío: $K = \frac{1}{4\pi\epsilon}$ e polo tanto:

$$W_{A \rightarrow B} = K \cdot q \cdot q' \left[-\frac{1}{r_B} + \frac{1}{r_A} \right] = - \left[\frac{K \cdot q \cdot q'}{r_B} - \frac{K \cdot q \cdot q'}{r_A} \right]$$

6.-É evidente que $W_{B \rightarrow A} = \int_B^A \vec{F} \cdot d\vec{r} = - \left[\frac{K \cdot q \cdot q'}{r_A} - \frac{K \cdot q \cdot q'}{r_B} \right]$

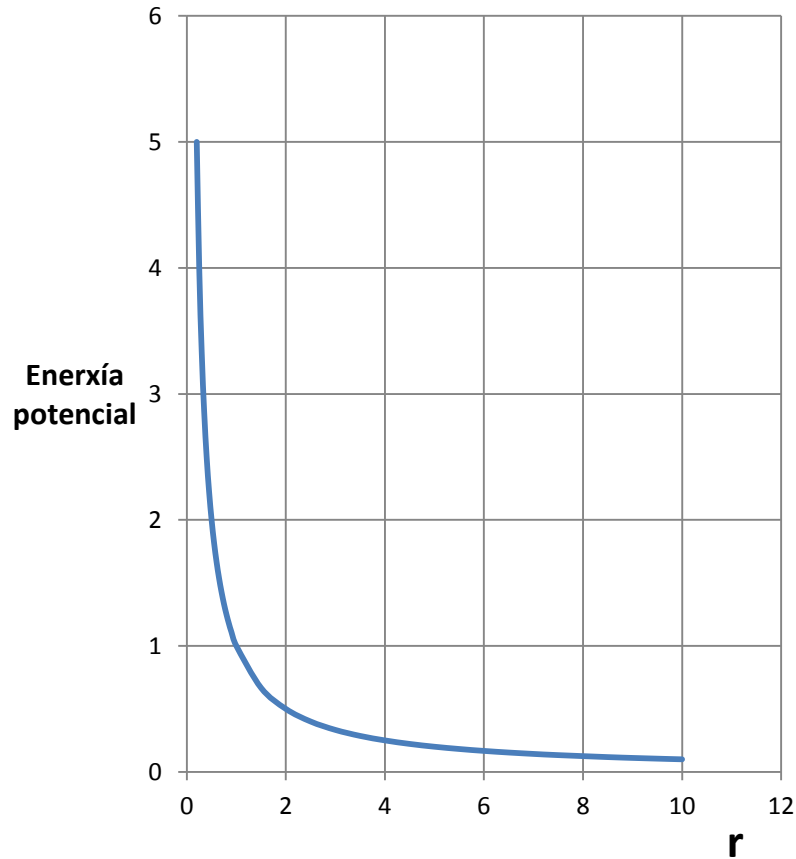
7.-Polo tanto é un campo conservativo e podemos definir a función enerxía potencial eléctrica E_p , unha función que só depende da posición e que viría expresada en Joules: $E_p = K \cdot \frac{q \cdot q'}{r}$

e polo tanto : $W_{A \rightarrow B} = - \Delta E_p = -(E_{pB} - E_{pA})$

8.-É evidente que se as dúas cargas teñen o mesmo signo, a enerxía potencial é positiva, e se teñen distinto signo, negativa.

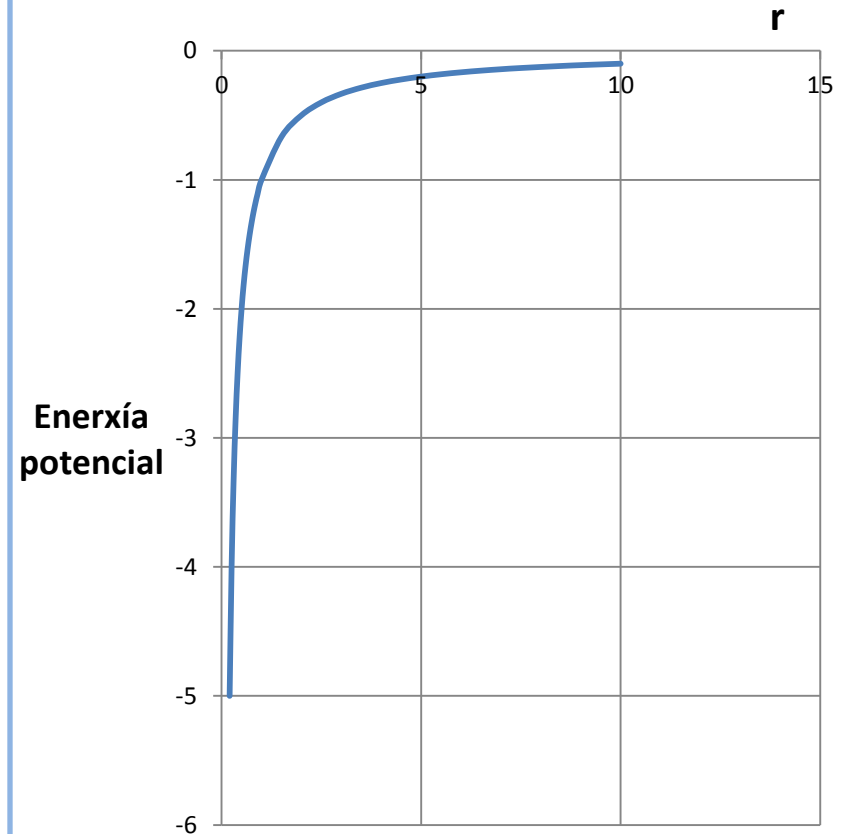
Energía no campo eléctrico

Energía potencial entre cargas do mesmo signo



No infinito a enerxía potencial é mínima pois acada o menor valor, valor 0.

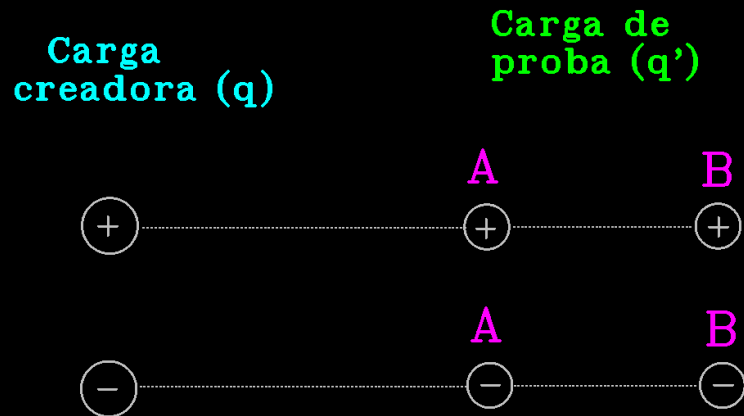
Energía potencial entre cargas de distinto signo



No infinito a enerxía potencial é máxima pois acada o maior valor, valor 0.

Energía no campo eléctrico

Variación da enerxía potencial
entre cargas do mesmo signo



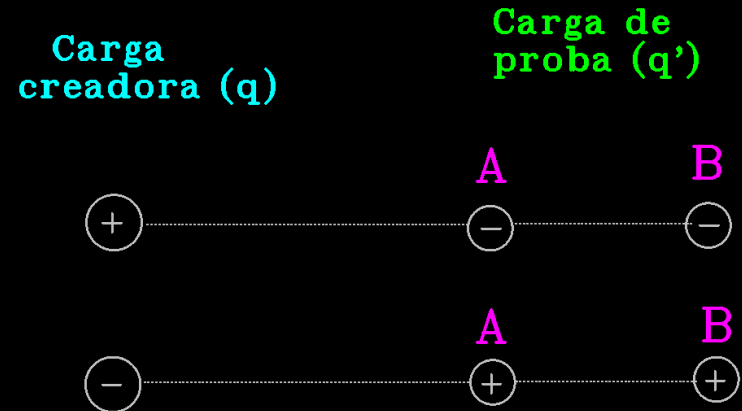
1) Desprazamento de q' de A a B
* ΔE_p de A a B = -

* W de A a B = +

2) Desprazamento de q' de B a A
* ΔE_p de B a A = +

* W de B a A = -

Variación de enerxía potencial
entre cargas de distinto signo



1) Desprazamento de q' de A a B
* ΔE_p de A a B = +

* W de A a B = -

2) Desprazamento de q' de B a A
* ΔE_p de B a A = -

* W de B a A = +

Potencial eléctrico

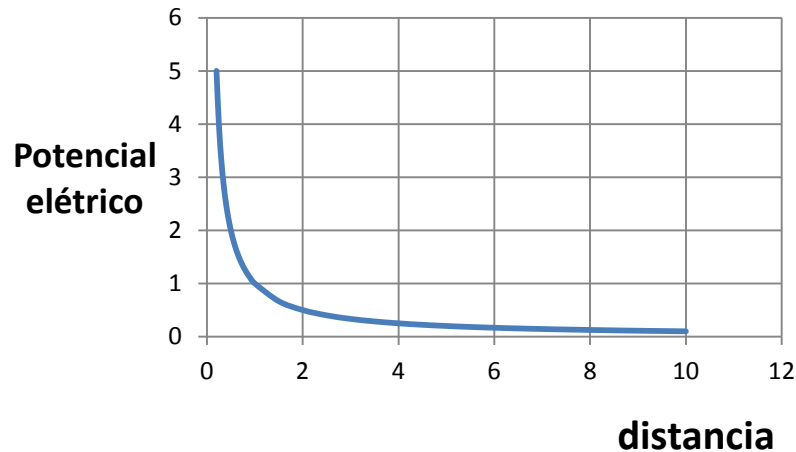
- Defínese potencial eléctrico (V) como a enerxía potencial por unidade de carga de proba positiva.
- Como $E_P = \frac{1}{4\pi\epsilon} \cdot \frac{q \cdot q'}{r}$ se q' é +, resulta evidente que o potencial será: $V = \frac{E_P}{q'} = \frac{1}{4\pi\epsilon} \cdot \frac{q}{r}$ e se consideramos como medio o ar ou o vacío:

$$V = \frac{E_P}{q'} = K \cdot \frac{q}{r}$$

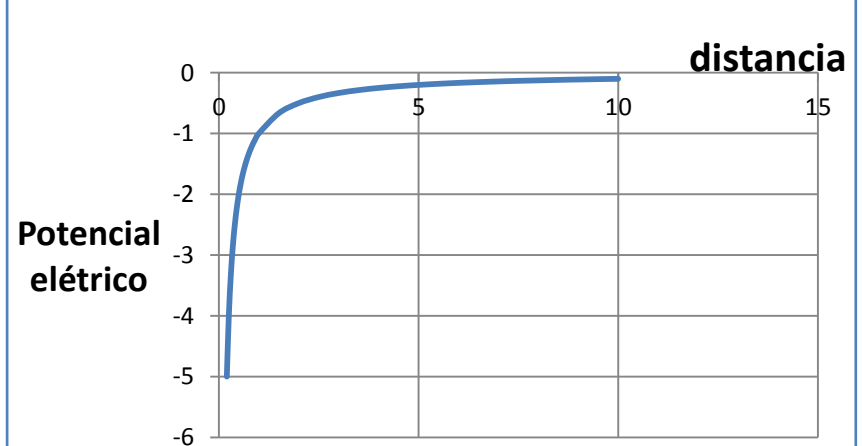
- As súas unidades no S.I serán os $\frac{J}{C} = V$ (*Voltio*)
- É, claro, unha magnitude escalar.
- Será positivo (altos potenciais) se está xerado por unha carga positiva, e negativo (baixos potenciais) se está xerado por unha carga negativa.

Potencial eléctrico

Potencial eléctrico creado por unha carga positiva



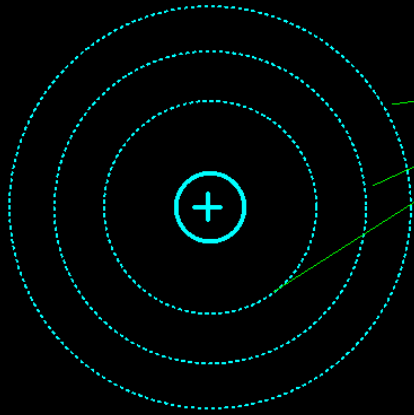
Potencial eléctrico creado por unha carga negativa



- 1) O potencial eléctrico arredor dunha carga positiva, é positivo. Cando a distancia é moi grande o valor tende a cero (0), que será o valor mínimo.
- 2) O potencial eléctrico arredor dunha carga negativa, é negativo. Cando a distancia é moi grande o valor tende a cero (0), que será , neste caso, o valor máximo.

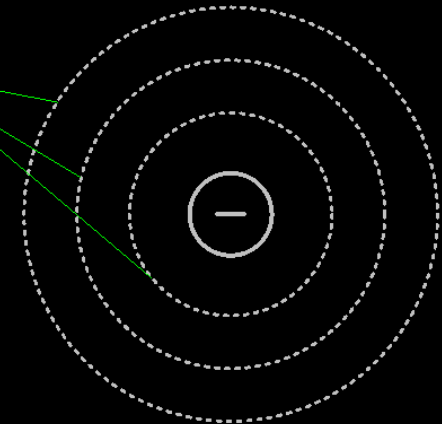
Potencial eléctrico

Altos potenciais



$$V = +K \cdot \frac{|q|}{r}$$

Baixos potenciais



$$V = -K \cdot \frac{|q|}{r}$$

Superfícies equipotenciais

- 1.-A unha distancia dada de cada carga, o potencial acada un valor constante. A esa distancia todos os puntos posuen o mesmo potencial.
- 2.-Todos os puntos situados a certa distancia da carga, forman unha superficie esférica que chama-mos **superficie equipotencial**.
- 3.-Unha partícula positiva, moverá-se espontaneamente, dos altos aos baixos potenciais. Unha partícula negativa moverá-se dos baixos aos altos potenciais.

Relación entre campo e potencial eléctrico

- Aplicando a definición de trabajo : $dW = \vec{F} \cdot d\vec{r}$ expresión que, tendo en conta que se trata dun campo conservativo:

$$dW = \vec{F} \cdot d\vec{r} = -dEp \quad (1)$$

- Esta ecuación integrada da como resultado:

$$W_{A \rightarrow B} = -\Delta Ep_A^B = -(Ep_B - Ep_A)$$

- Se dividimos a ecuación (1) pola carga de proba, q' , obtemos:

$$\frac{dW}{q'} = \frac{\vec{F} \cdot d\vec{r}}{q'} = \frac{-dEp}{q'}$$

Que trae como resultado que :

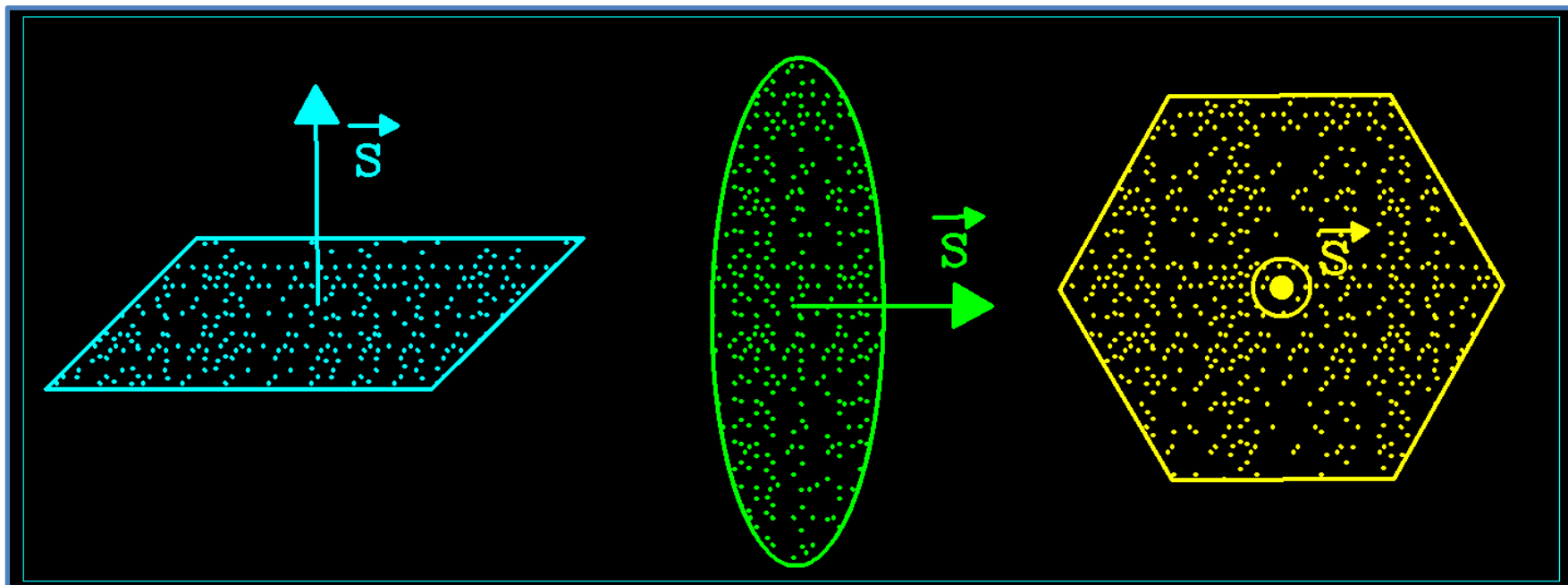
$$\vec{E} \cdot d\vec{r} = -dV$$

Fluxo elétrico

- Vetor superficie:

Dada unha superficie plana, definimos o vetor superficie, \vec{S} , como un vetor perpendicular á superficie en calquera dos seus dous sentidos.

- Repasa o Exercicio nº 14 do Tema 0: introdución.

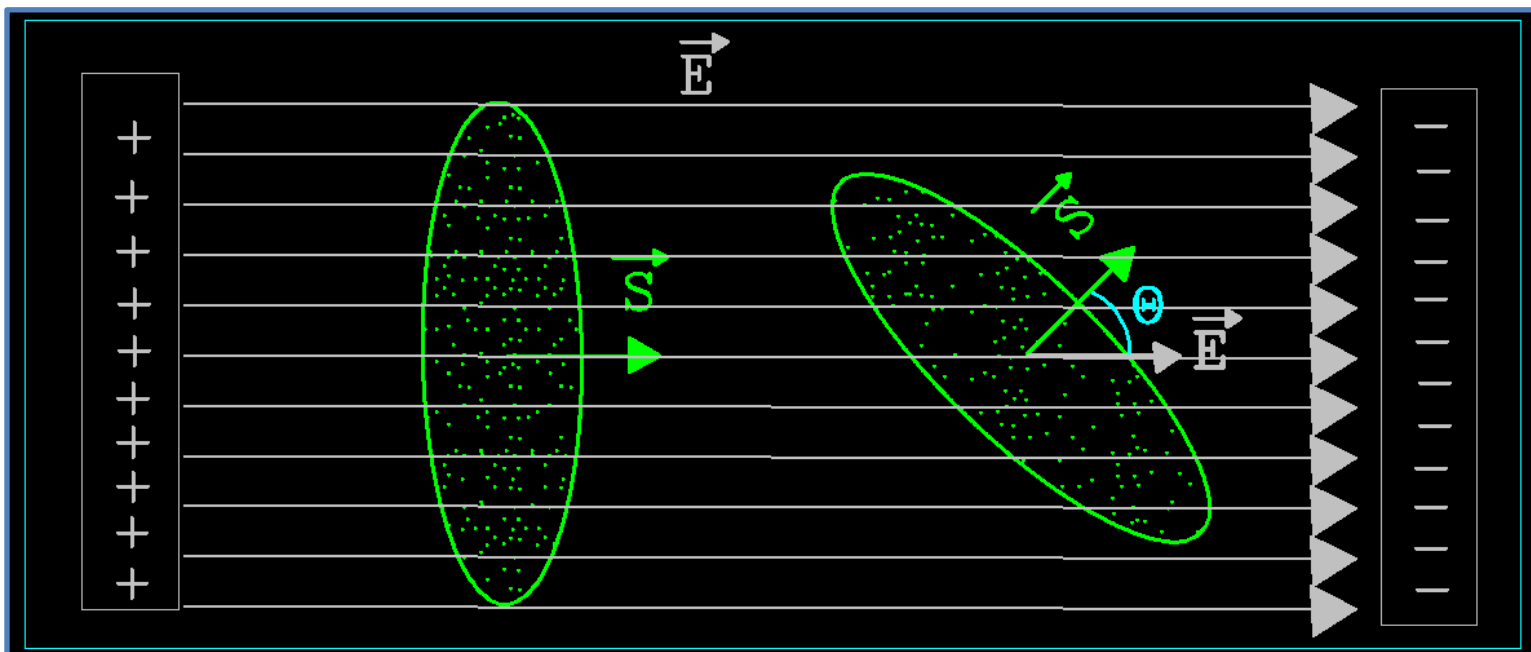


Fluxo elétrico

- O fluxo elétrico (ϕ) é unha magnitude que permite determinar o a densidade de liñas de campo elétrico que atravesa unha superficie.
- Fluxo elemental: $d\phi_E = \vec{E} \cdot d\vec{S}$ Unidades S.I: $N \cdot m^2 \cdot C^{-1} = V \cdot m$
- Fluxo de campo total a través dunha superficie: $\phi_E = \iint d\phi_E = \iint \vec{E} \cdot d\vec{S}$
- Se a superficie é plana e o campo constante:

$$\phi_E = \vec{E} \cdot \vec{S} = E \cdot S \cdot \cos\theta$$

Ver video: <https://www.youtube.com/watch?v=xsN9zDHRcA>



Teorema de Gauss

- Supoñamos unha carga positiva $+q$ nun lugar do espazo.
- Imos calcular o fluxo a través dunha superficie esférica que arrodea por completo a carga.

- Calcularemos: $d\phi_E = \vec{E} \cdot d\vec{S}$
- En calquera punto da superficie esférica

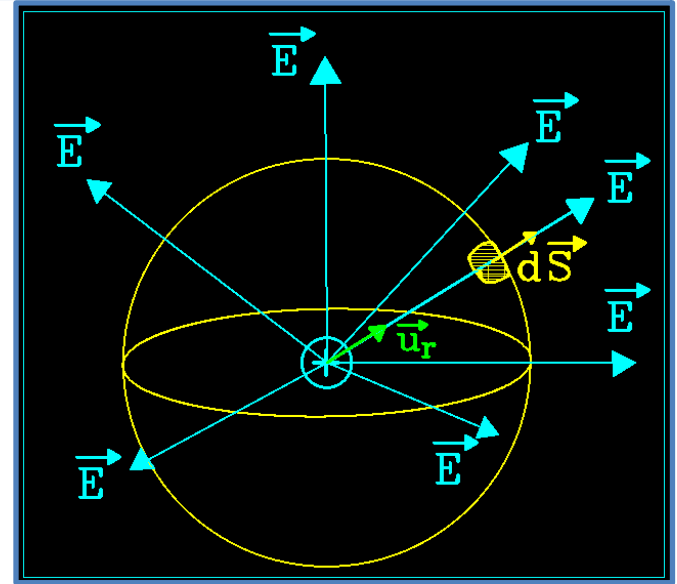
o ángulo entre os dous vectores é 0° e polo tanto: $d\phi_E = E \cdot dS$

- Como o raio é R e a carga q o campo eléctrico será: $E = \frac{1}{4\pi\epsilon} \cdot \frac{q}{R^2}$

- Integramos:

$$\phi_E = \oint \frac{1}{4\pi\epsilon} \cdot \frac{q}{R^2} \cdot dS = \frac{1}{4\pi\epsilon} \cdot \frac{q}{R^2} \oint dS = \frac{1}{4\pi\epsilon} \cdot \frac{q}{R^2} \cdot 4\pi R^2 = \frac{q}{\epsilon}$$

- E se o medio fora o vacío ou o ar, o fluxo sería: $\phi_E = \frac{q}{\epsilon_0}$



Teorema de Gauss

O fluxo a través dunha superficie esférica que arrodea unha carga por completo ven dado por: $\Phi_E = \frac{q}{\epsilon_0}$

- 1) Depende da carga neta dentro da superficie pechada.
- 2) Depende do medio (estamos aceptando ar ou vacío)
- 3) Non depende das dimensións da esfera considerada, é dicir non depende do raio da esfera.
- 4) A dicir verdade, non depende de que consideremos unha esfera; podemos considerar calquera superficie con tal de que sexa unha superficie pechada que envolva por completo a carga ou as cargas no seu interior.
- 5) Como $K = \frac{1}{4\pi\epsilon_0}$ enton tamén podemos escribir:

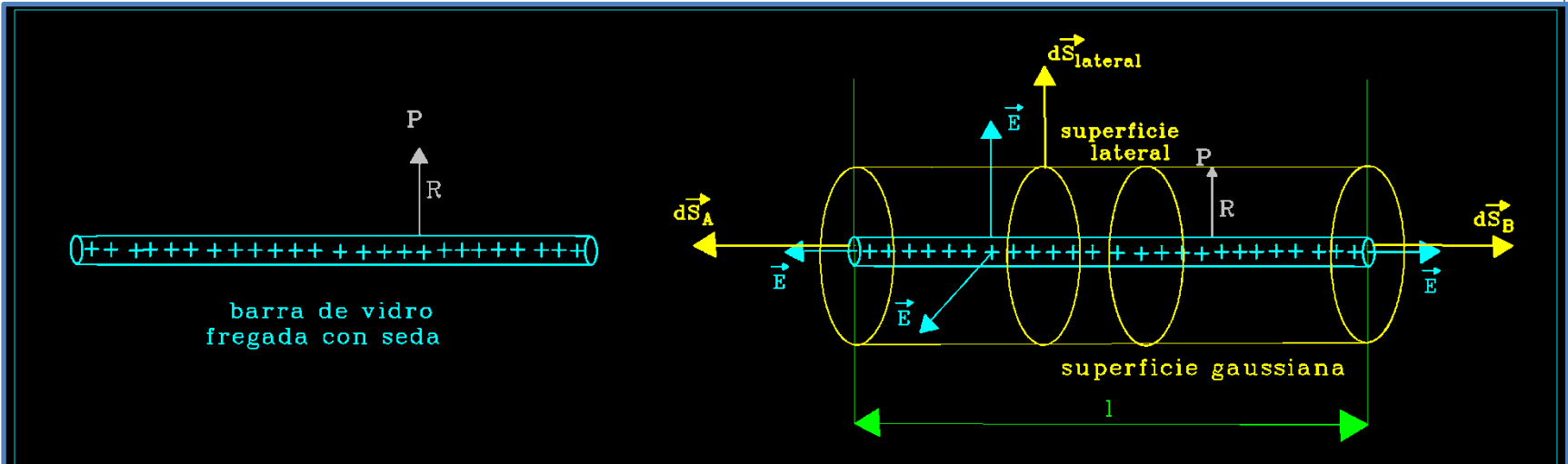
$$\Phi_E = 4 \cdot \pi \cdot K \cdot q$$

Aplicacións do Teorema de Gauss: cálculo do campo eléctrico creado por distribucións homoxeneas de cargas

- Ate o momento só calculamos campos eléctricos derivados da acción de unha ou varias cargas individuais.
- Porén, como vimos no laboratorio, normalmente cargamos obxectos de diferentes materiais: unha barra de plástico, unha barra de vidro, unha regra de plástico, unha esfera,.....
- Para poder calcular o campo eléctrico creado por estes obxectos partiremos de:
 - 1) Os materiais son homoxeneos e isotrópicos e polo tanto teñen as mesmas propiedades químicas e físicas, cargando-se de forma homoxénea.
 - 2) A densidade de carga eléctrica para cada material é, polo tanto, constante. En razón das características xeométricas definimos:
 - Densidade lineal (λ), se domina unha dimensión $\lambda = \frac{q_{total}}{lonxitude} = \frac{q}{l}$
 - Densidade superficial (σ), se dominan dúas dimensións $\sigma = \frac{q_{total}}{Superficie} = \frac{q}{S}$
 - Densidade volumétrica (ρ), se dominan tres dimensións, $\rho = \frac{q_{total}}{Volume} = \frac{q}{V}$

1.- Calculo do campo eléctrico creado por un sistema lineal de distribución de cargas positivas a unha distancia R

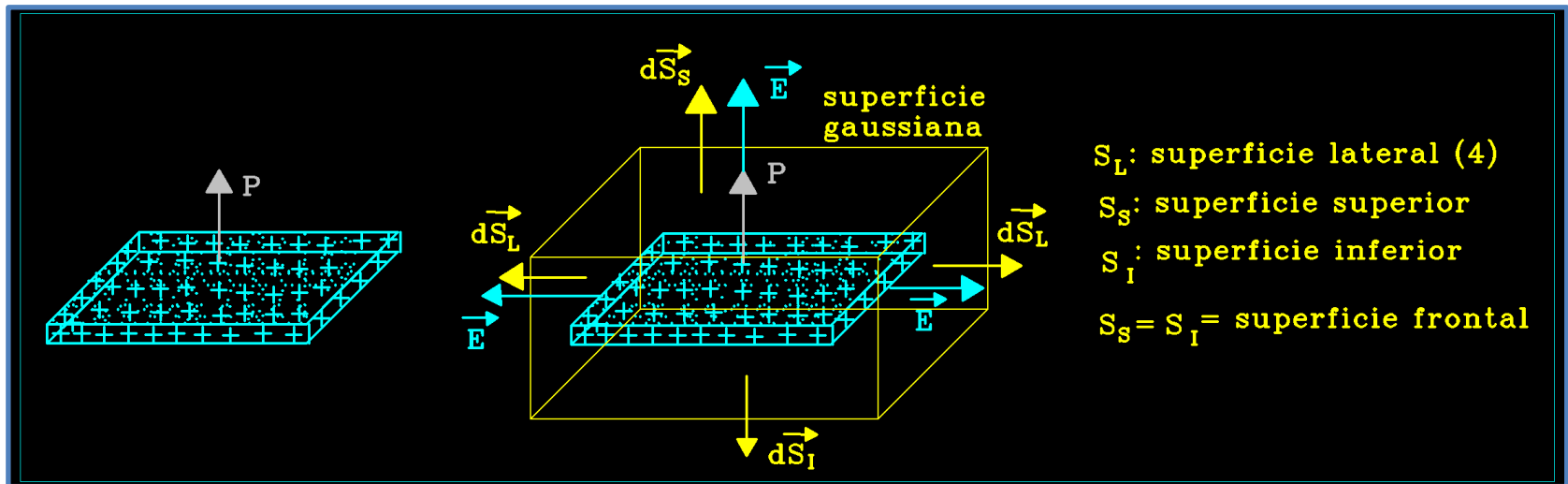
- Tráta-se dunha barra de vidro previamente fregada con seda. Calcularemos o campo no punto P.



- Debuxamos unha superficie que arrodee por completo á barra pasando por P.
- O fluxo total a través da superficie será: $\phi_E = \phi_A + \phi_B + \phi_{lateral} = \phi_{lateral}$ pois o fluxo por A e B é despreziablel.
- Polo Tanto: $\phi_E = \frac{q}{\epsilon_0} = \frac{\lambda \cdot l}{\epsilon_0} = E_{lateral} \cdot S_{lateral} = E \cdot 2 \cdot \pi \cdot R \cdot l$
- E simplificando e desdexando E : $E = \frac{\lambda}{2 \cdot \pi \cdot \epsilon_0 \cdot R}$ e tamén: $E = \frac{2 \cdot K \cdot \lambda}{R}$

2.- Calculo do campo eléctrico creado por unha superficie que sexa un plano infinito de distribución de cargas positivas a unha distancia R

- Tráta-se dunha placa de vidro previamente fregada con seda. Calcularemos o campo eléctrico no punto P.



- O fluxo total : $\phi_E = \phi_S + \phi_I + 4 \cdot \phi_L \cong \phi_S + \phi_I = 2 \cdot \phi_F = 2 \cdot E \cdot S_F$
- Ademais de acordo con Gauss: $\phi_E = \frac{q}{\epsilon_0}$
- Polo tanto igualando: $E = \frac{q}{2 \cdot S_F \cdot \epsilon_0} \rightarrow E = \frac{\sigma}{2 \cdot \epsilon_0}$
- E tamén, se temos en conta que $\epsilon_0 = \frac{1}{4\pi K}$ tamén: $E = 2 \cdot \pi \cdot K \cdot \sigma$

3.- Calculo do campo eléctrico creado por unha esfera cargada positivamente a unha distancia r

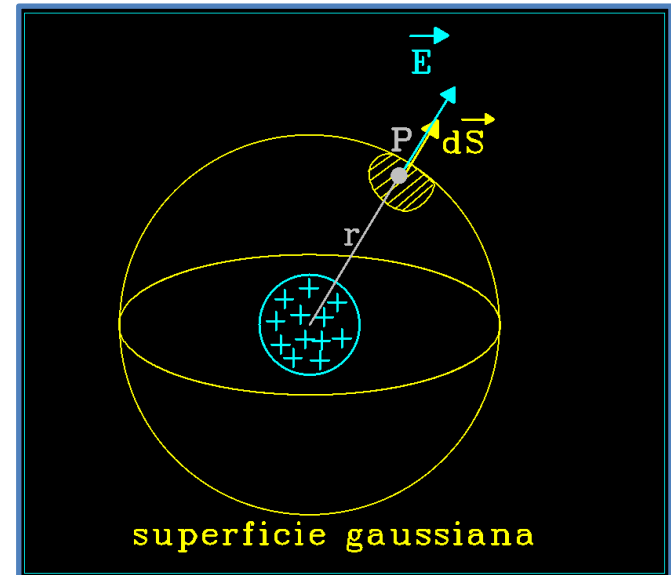
- Consideremos unha esfera de raio R , cargada positivamente. Imos calcular o campo eléctrico a unha distancia r , no punto P .
- Defínese a densidade de carga da esfera: $\rho = \frac{q}{V} \rightarrow q = \rho \cdot V$
- Debuxamos unha superficie gaussiana que pase polo punto P .
- Agora calculamos o fluxo total a través da superficie:

$$\phi_E = \oint \vec{E} \cdot d\vec{S} = E \cdot 4 \cdot \pi \cdot r^2$$

- En aplicación do Teorema de Gauss:

$$\phi_E = \frac{q}{\epsilon_0} \text{ pois é unha superficie pechada}$$

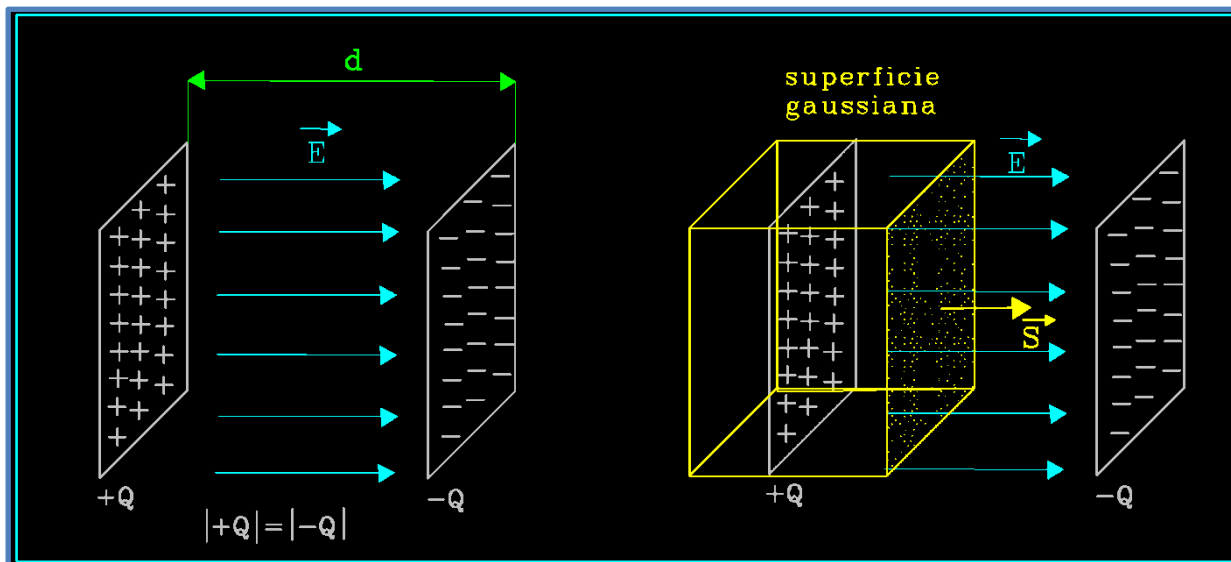
- Podemos igualar e obtemos: $E = \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \cdot \frac{q}{r^2}$ ou sexa que se comporta como se fora unha carga pontoal.



4.- Calculo do campo elétrico creado entre as placas dun condensador plano

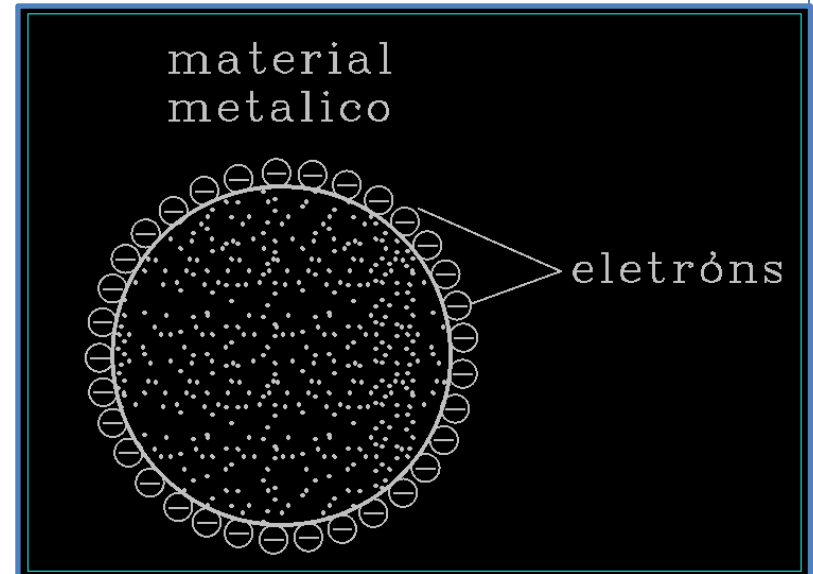
- Un condensador plano está constituído por dúas placas metálicas cargadas positiva e negativamente con cargas do mesmo valor absoluto.
- O campo entre as dúas placas é homoxéneo e constante.
- Como: $\phi_E = \vec{E} \cdot \vec{S} = E \cdot S = \frac{q}{\epsilon_0} \rightarrow E = \frac{q}{S \cdot \epsilon_0} \rightarrow E = \frac{\sigma}{\epsilon_0}$ e $E = 4 \cdot \pi \cdot K \cdot \sigma$
- Para calcular o potencial aplicamos que: $\vec{E} \cdot d\vec{r} = -dV$ e podemos enton obter:

$$V = E \cdot d$$



5.- Calculo do campo eléctrico creado por un condutor esférico en equilibrio eletrostático

- **Material condutor** é aquel que ten partículas cargadas (eletróns) con capacidade de movemento. Todos os metais teñen en maior ou menor medida esta cualidade.
- Eses eletróns con capacidade de movemento, ocupan a chamada **banda de condución**.
- Un anaco de metal en equilibrio eletrostático é aquel que non ten correntes eléctricas que o atravesen, é dicir que a forza eléctrica sobre calquera electrón é cero (0).
Nesas condicións os eletróns libres repélense entre si e separanse situándose nos picos, nos límites do material metálico.



5.- Calculo do campo elétrico creado por un condutor esférico en equilibrio eletrostático

- Para calcular o campo eléctrico, imos precisar tres superficies de Gauss: unha interior (r_{int}), outra coincidente dos límites da esfera (R) e outra exterior (r_{ext}).
- No interior o campo eléctrico será 0, por canto a carga no interior da primeira esfera é 0.

$$\Phi_{Int} = \oint \vec{E} \cdot d\vec{S} = \frac{q_{int}}{\epsilon} = 0$$

- Na superficie da esfera:

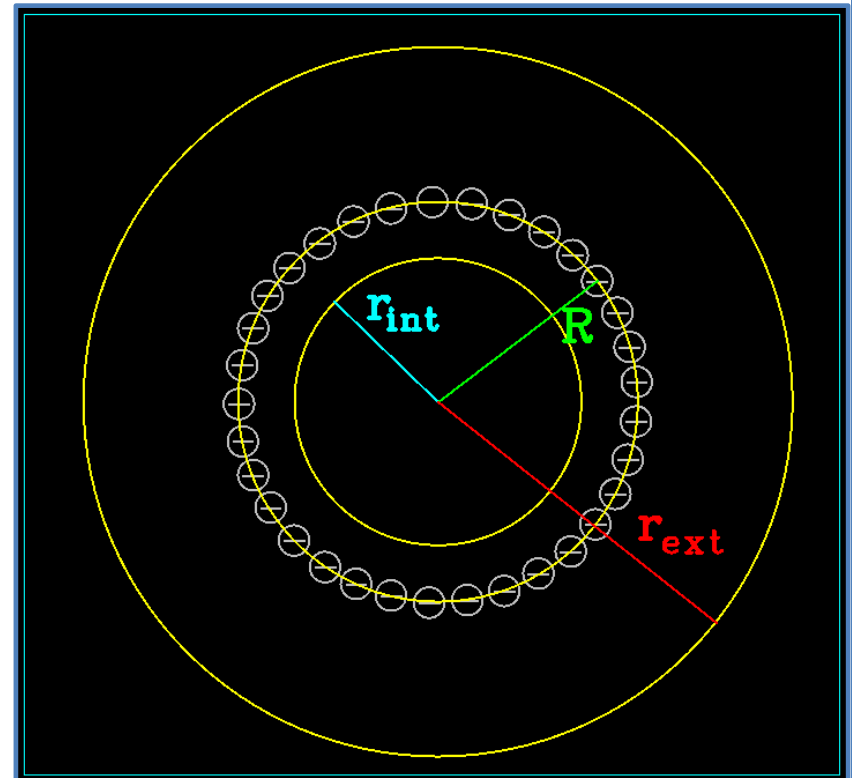
$$\Phi_S = \oint \vec{E} \cdot d\vec{S} = E \cdot 4 \cdot \pi \cdot R^2 = \frac{Q}{\epsilon}$$

$$E = \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \cdot \frac{Q}{R^2} \rightarrow E = K \cdot \frac{Q}{R^2}$$

- No exterior:

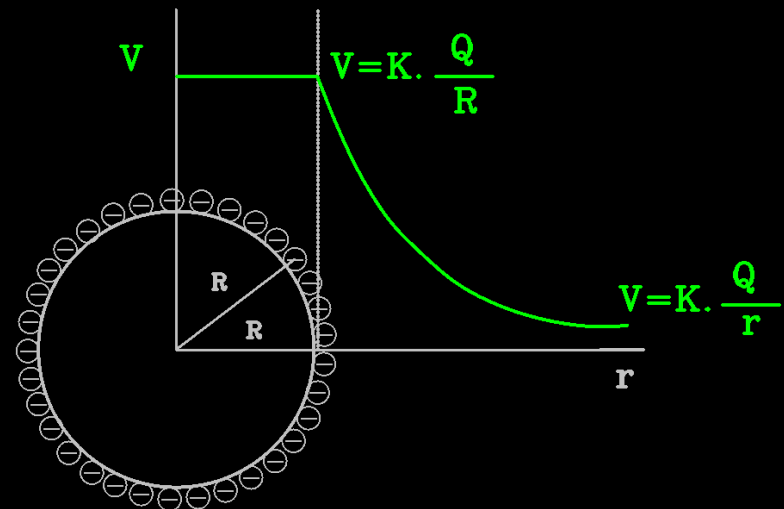
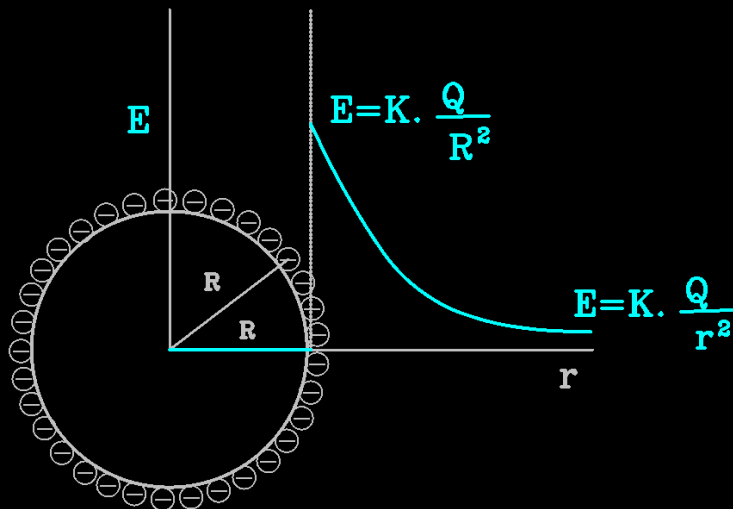
$$\Phi_{ext} = \oint \vec{E} \cdot d\vec{S} = E \cdot 4 \cdot \pi \cdot r^2 = \frac{Q}{\epsilon}$$

$$E_{ext} = \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \cdot \frac{Q}{r^2} \rightarrow E_{ext} = K \cdot \frac{Q}{r^2}$$



Campo eléctrico e potencial arredor dun condutor esférico en equilibrio electrostático

- Para calcular o potencial arredor do condutor en equilibrio, recurrimos á integración da ecuación: $-dV = \vec{E} \cdot d\vec{r}$
- No interior como $\vec{E} = 0 \rightarrow dV = 0 \rightarrow V = \text{constante}$
- Na superficie: $V = K \cdot \frac{Q}{R}$
- No exterior: $V = K \cdot \frac{Q}{r}$



Estatica e dinámica de partículas cargadas no seo do campo eléctrico

1.- Movemento de partículas positivas e negativas no seo dun campo eléctrico constante.

Como o campo eléctrico é constante, a forza eléctrica tamén o será: $\vec{F} = q \cdot \vec{E}$ e como $\vec{F} = m \cdot \vec{a}$, enton: $\vec{a} = \frac{q \cdot \vec{E}}{m}$

As partículas cargadas desprazanse espontaneamente perdendo enerxía potencial e producindo traballo que vaise manifestar no aumento da enerxía cinética.

1.-As partículas positivas, moven-se espontaneamente dos altos aos baixos potenciais.

2.-As partículas negativas, moven-se espontaneamente dos baixos aos altos potenciais.

3.-Para unha partícula positiva:
 $W = -q \cdot \Delta V = -q \cdot (V_B - V_A) \rightarrow W$ positivo

4.-Para unha partícula negativa:
 $W = -q \cdot \Delta V = -q \cdot (V_A - V_B) \rightarrow W$ positivo

Altos potenciais

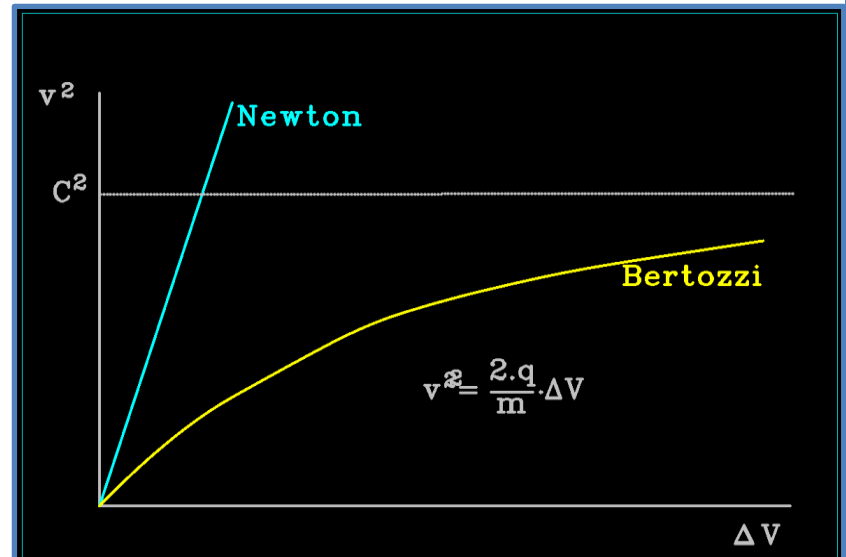
Baixos potenciais

Escaia de potenciais

V_A V_B

Estatica e dinámica de partículas cargadas no seo do campo eléctrico

- Por unha banda como vimos: $W = q \cdot \Delta V$
- Por outra banda: $W = \Delta E_c = E_{c_{final}} - E_{c_{inicial}}$
- Podemos igualar: $\Delta E_c = q \cdot \Delta V \rightarrow E_{c_{final}} - E_{c_{inicial}} = q \cdot \Delta V$
- Se inicialmente estaba en repouso $E_{c_{inicial}}=0$, e se $E_{c_f} = \frac{1}{2} \cdot m \cdot v^2$ enton podemos obter que: $v = \sqrt{\frac{2 \cdot q \cdot \Delta V}{m}}$, que é a velocidade final. Ademais indica, de acordo con Newton, que o aumento da velocidade non ten límite.
- William Bertozzi en 1964, por medio dun acelerador de partículas, comprobou que se representaba o cadrado da velocidade fronte ao voltaxe, o resultado non era unha liña reta, senon que aparecía unha velocidade límite que era a velocidade da luz confirmando a Teoría da relatividade de Einstein.



Estatica e dinámica de partículas cargadas no seo do campo eléctrico

2.-Desviación de partículas cargadas por medio de campos eléctricos.

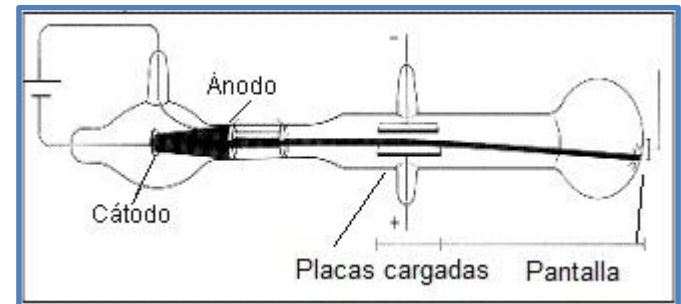
Cando unha partícula cargada penetra con certa velocidade, nunha rexión do espazo na que existe un campo eléctrico perpendicular á súa velocidade, a partícula resulta desviada pola acción da forza eléctrica.

Baixo esa premisa Thomson utilizando un tubo de raios catódicos ou tubo de Crookes, ideado por William Crookes.

Basicamente é unha ampola de vidro que ten no seu interior un gas sometido ao vacío.

No primeiro circuíto sométe-se ao gas a unha

alta diferenza de potencial (decenas de miles de voltios) entón os electróns adquiren enerxía cinética e ven-se como unha luz verdosa. O feixe de electróns pasa entre dúas placas cargadas que, conetadas a unha segunda fonte, esta de inferior voltaxe, xeneran un campo eléctrico que os desvía. Á fin do tubo hai unha pantalla que recolle o feixe de electróns e permite medir a desviación.



(Sobre o tubo de Crookes ve o vídeo: <https://youtu.be/OYK2ndWAJmw>)

Estatica e dinámica de partículas cargadas no seo do campo eléctrico

- No seguinte debuxo podemos estudar o proceso de calculo:

$$\vec{F} = q \cdot \vec{E} = m \cdot \vec{a}$$

e polo tanto como xa vimos:

$$a = \frac{q \cdot E}{m}$$

dirixida no sentido da forza (no debuxo \vec{j}).

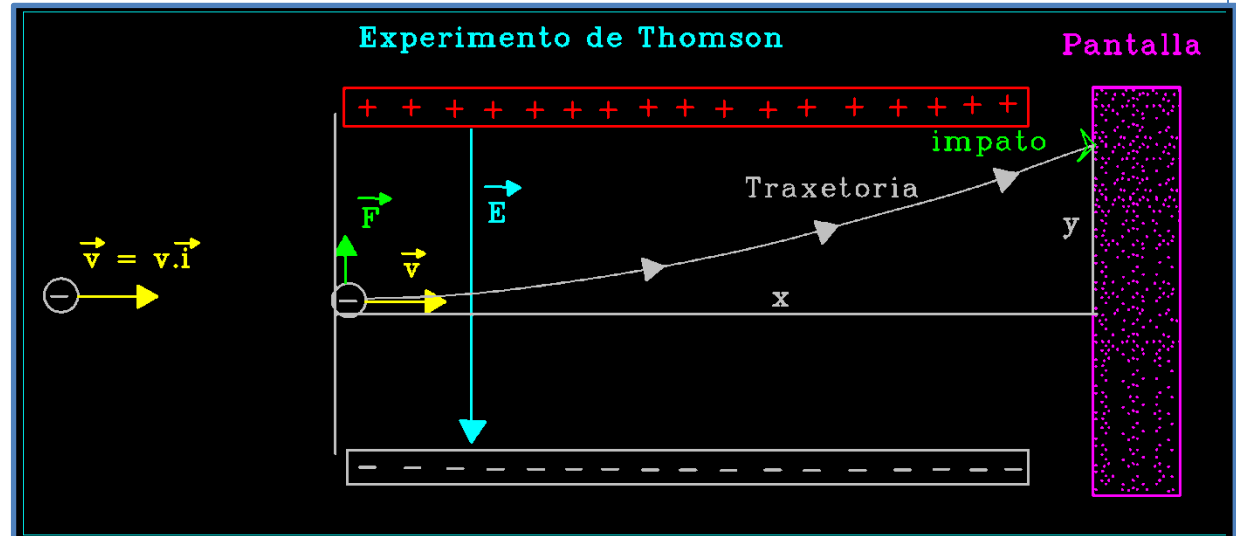
A partícula completa

unha traxectoria parabólica sometida a dous movementos:

- En X un M.R.U: $v_x = v \rightarrow x = v \cdot t$, de onde podemos obter: $t = \frac{x}{v}$ (1)
- En Y un M.R.U.A: $v_y = a \cdot t$, e $y = \frac{1}{2} \cdot a \cdot t^2$ (2)

Combinando (1) e (2) obtemos a ecuación da traxectoria: $y = \frac{q \cdot E \cdot x^2}{2 \cdot m \cdot v^2}$

Con esta expresión, medindo X e Y Thomson determinou o cociente q/m para electrón.



Estatica e dinámica de partículas cargadas no seo do campo eléctrico

3.- Resolución do péndulo eléctrico.

Xa vimos que un péndulo eléctrico, está constituído por unha esfera de masa m , fabricada con material non condutor, pendurada dun fío de masa desprezabel.

Na figura está representada unha partícula cargada negativamente, que no equilibrio estaría sometida as forzas indicadas-

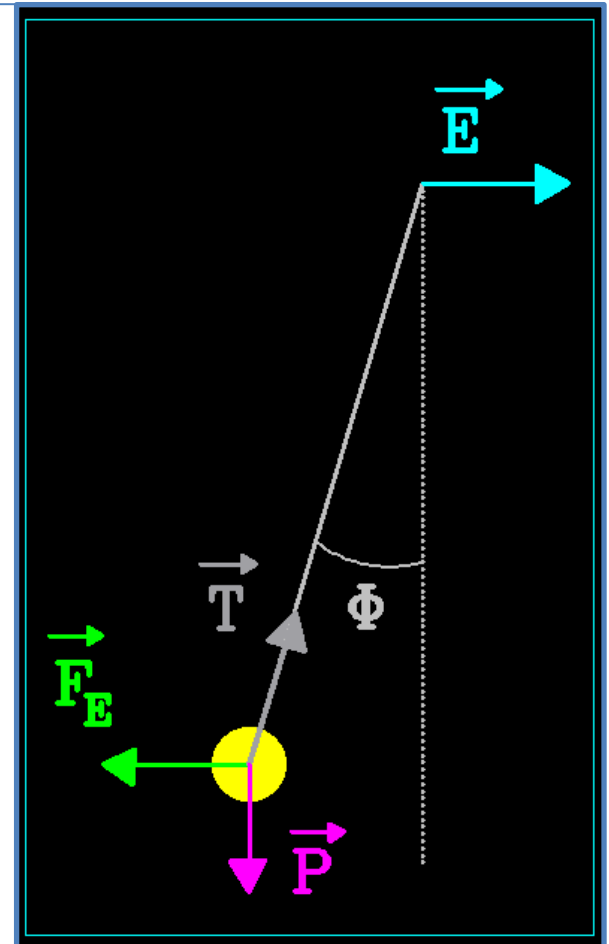
Podemos descompoñer a T segundo X e Y :

$$T_x = T \cdot \text{sen}\theta = q \cdot E \quad (1)$$

$$T_y = T \cdot \text{cos}\theta = P = m \cdot g \quad (2)$$

E dividindo a primeira entre a segunda resulta:

$$\text{tg}\theta = \frac{q \cdot E}{m \cdot g}$$



Estatica e dinámica de partículas cargadas no seo do campo eléctrico

No caso do péndulo eléctrico dobre a situación é análoga.

Se aceptamos que as esferas son perfectamente iguais enton as cargas tamén deben ser idénticas.

Descompoñendo forzas:

$$T_x = T \cdot \text{sen}\theta = F_E = K \cdot \frac{q \cdot q}{d^2} \quad (1)$$

$$T_y = T \cdot \text{cos}\theta = P = m \cdot g \quad (2)$$

E dividindo (1) entre (2):

$$\text{tg}\theta = \frac{K \cdot q^2}{m \cdot g \cdot d^2}$$

